

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

**CERCETAREA ECONOMICĂ
ACADEMICĂ
2008**

Coordonator program: Prof. dr. Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Coordonator temă: Dorina GHEORGHE

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE ECONOMICĂ

Centrul de Informare și Documentare Economică

București, România

Editor: Valeriu IOAN-FRANC, m.c. A.R.

Redactor, prezentare grafică și tehnoredactare: Dorina GHEORGHE

Culegere text: Tamara BĂILEȘTEANU, Adelina BIGICĂ

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin

Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”.

Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editorului,
fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-973-159-314-2

2024

Programul Strategic Specific (PSS) 7. - Dezvoltarea și crearea de instrumente de lucru – enciclopedii, dicționare, baze de date, arhive etc. Promovarea, diseminarea și valorificarea rezultatelor cercetărilor institutelor din rețeaua INCE

Tema PSS 7.1 - Cercetarea economică academică românească. Constituirea bazei de date privind lucrările de cercetare efectuate în perioada 1990-2020 în INCE și institutele sale componente. Etapa 4 – Baza de date standardizată și încărcarea platformei
Constituirea bazei generale de date aferentă lucrărilor de cercetare academică economică realizată în Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, perioada 1990-2000 (cercetare retrospectivă, confruntare cu planurile anuale de cercetare ale perioadei, pregătirea pentru încărcarea pe platformă).

Ediția de față cuprinde lucrări realizate în cadrul programelor de cercetare ale
Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”
în anul 2008

SUMAR

Argument	8
INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ	10
Posibilități de dezvoltare urbană integrată în România pentru creșterea competitivității rețelei urbane	11
Studiu privind dinamica economiei informale în Uniunea Europeană - Modele teoretice și simulări -	12
Țările Uniunii Europene în contextul noii dinamici a migrației internaționale. Amploarea migrației și caracteristicile migranților. Cazul României	13
Abordare comparativă a modelelor de consum ale populației în contextul integrării în Uniunea Europeană.....	16
Mecanismul de transmisie a politicii monetare în România.....	18
INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII	21
Inovația socială, factor al dezvoltării social-economice.....	22
Politici de incluziune socială.....	24
Publicistică sociologică românească din 1944 până în prezent	27
Elemente de restructurare socială a României – Diagnoza 2004-2007.....	29
Impactul regimului de furnizare a bunăstării asupra relațiilor interpersonale și a capitalului uman.....	35
Dimensiunea ecologică a consumului de bunuri și servicii.....	40
Diagnoza calității vieții – 2008 – (vol. I + vol. II).....	42
INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ	44
Politica agricolă comună – etape în dezvoltare și noi cerințe la orizont	45
Sectorul agroalimentar românesc și fondurile structurale – cadru legislativ, măsuri și capacitate de absorbție.....	47
Impactul schimbărilor climatice asupra economiei agricole românești – abordări metodologice.....	48
Impactul economic și social al investiției	50

Evaluarea piețelor agricole din România în perioada postaderare	51
Impactul viitoarei reforme a Politicii Agricole Comune asupra piețelor agricole și a veniturilor producătorilor	51
Evaluări calitative și cantitative ale dezvoltării durabile în spațiul rural în perioada de postaderare.....	53
Impactul aderării la Uniunea Europeană asupra dezvoltării rurale din România.....	58
Evaluarea piețelor agricole din România în perioada postaderare	59
Competitivitatea internă a sectorului agroalimentar românesc – între deziderat și realitate	60
Determinanții competitivității în agricultura României.....	62
Piața cerealelor – dimensiuni și tendințe regionale.....	64
CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE.....	66
Convergența structurală a României.....	67
Convergența structurală a României cu UE. Un set necesar și suficient de criterii reale de convergență economică.....	67
Integrarea compozită a rețelei piețelor financiare în cadrul rețelei economice complexe. Analize comparative spațiale și temporale.....	70
Modelul financiar compozit al economiei românești.....	70
Programul de convergență al României. Elemente de evaluare	71
Model macroeconomic CCFM. Descrierea ecuațională a modelului – aspecte cantitative –	75
Proiectarea unei politici fiscale pe baza stabilizatorilor fiscali automați	78
Politica investițională și finanțarea protecției mediului în România.....	81
Evaluarea politicilor macroeconomice ale țărilor membre ale Uniunii Europene, din punctul de vedere al proceselor de convergență necesare adoptării euro	87
Creștinism și economie.....	90
O nouă lume a spiritualității	90

Argument

Înscrierea în Programul anual de cercetare al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu”, începând din anul 2022, a unei teme noi, atât ca abordare, cât și ca arie de interes, a avut în vedere realizarea unei platforme științifice menite să concentreze, să stocheze și să valorifice rezultatele cercetării economice academice desfășurate în Institut, în perioada de după anul 2000. Lucrarea continuă efortul depus de Centrul de Informare și Documentare Economică pentru anii 1990-2000, rezultatul fiind deja cunoscut în spațiul virtual al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE) și al Centrului de Informare și Documentare Economică (CIDE), în cadrul Colecției *Tezaur* (Secvența Rapoarte științifice 1990-2000). De altfel, ideea construirii unui „tezaur” al INCE își are rădăcinile încă din anul 1995 când, în eforturile de realizare a Strategiei naționale de pregătire a aderării României la UE, acad. Tudorel Postolache includea într-un discurs/prefață rămas celebru, că s-a acumulat la INCE-CIDE un volum imens de studii și cercetări, rapoarte, articole, comunicări și intervenții. „Desigur, spunea acad. Tudorel Postolache, ar fi simplu, foarte simplu și chiar foarte comod, să ignorăm aceste acumulări, dar ne putem oare permite un asemenea lux? El ar antrena inevitabil un greu tribut societal și nu ne gândim ca cineva dintre noi să-și poată aroga dreptul absurd de a decreta o elaborare sau alta inconsistentă încă mai înainte de a o fi consultat.”¹ Atunci s-a întreprins culegerea într-o singură sursă documentară a rapoartelor de activitate ale institutelor, sinteză care a fost prezentată, ulterior, ca un vector important al „Tezaurului INCE”, apariție dezvoltată apoi și bine-cunoscută în mediile academice și universitare.

Pentru îndeplinirea obiectivelor, Centrul de Informare și Documentare Economică a constituit un colectiv important de redactori, documentariști economiști și operatori, care au preluat date și informații științifice din rapoartele de cercetare de după anul 2000 ale institutelor componente ale INCE, pentru a asigura o bună informare de interes public și nu numai.

În structură, pentru fiecare an, este păstrată apartenența lucrărilor la institutul de proveniență, fiind descrise mai multe corpusuri comune oricărei cercetări bibliografice

¹ *** *De la Essen la Cannes. Itinerarul Strategiei românești de Integrare Europeană*, T. Postolache, discurs la inaugurarea lucrărilor Comisiei de elaborare a strategiei de pregătire a României pentru aderarea la UE, 08.03.1995, Ed. Academiei Române, București, 1995, p. 126-127.

retrospective, respectiv: institutul în care s-a derulat cercetarea, titlul temei de cercetare și, uneori, al lucrării de cercetare, cuprinsul până la gradul al treilea de detaliere.

Pentru fiecare an calendaristic, sistemul de regăsire va fi unul constituit prin indexarea (ulterioară) tematică, prin termeni de referință extrași dintr-un dicționar propriu, constituit de CIDE pe parcursul ultimului deceniu. Sistemul de indexare este comun, ca termeni de referință, cu cel utilizat la regăsirea bibliografică a „Tezaurului” INCE, facilitând în acest mod comparații, alcătuirea de bibliografii retrospective pe domeniu sau pe autori etc.

Vom fi recunoscători tuturor aceluia care, într-o formă sau alta, ne vor semnala elemente de perfecționare a lucrării noastre, de care vom ține seama într-o viitoare ediție de completare a Tezaurului INCE „Costin C. Kirițescu”.

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

*Posibilități de dezvoltare urbană integrată în România pentru creșterea competitivității
rețelei urbane*

Coordonator: dr. Carmen Beatrice Păuna

Autori: dr. Carmen Beatrice Păuna; dr. Daniela Antonescu; Ileana Dumitrescu

Colaboratori externi: Gabriela Frentz; Dana Ileana G. Chirvai

CUPRINS

I. Rolul dezvoltării zonelor urbane în realizarea politicii de coeziune a UE	1
II. Concepția europeană asupra dezvoltării urbane	11
III. Modelul european pentru estimarea evoluției creșterii regionale – MASST – posibil instrument pentru implementarea politicii de dezvoltare urbană integrată	20
IV. Dezvoltarea urbană integrată – obiectiv național în strategia de dezvoltare regională 2007-2013	31
V. Regenerarea urbană – prioritate a dezvoltării urbane integrate în România	48
VI. Inițiativa JESSICA – o investiție durabilă pentru dezvoltarea urbană	59
VII. Perspective ale dezvoltării urbane integrate în România	63
VIII. Studiu de caz – București	68
Bibliografie	83

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

*Studiu privind dinamica economiei informale în Uniunea Europeană
- Modele teoretice și simulări -*

Coordonator: Lucian-Liviu Albu

Autori: Lucian-Liviu Albu; Ion Ghizdeanu; Cristian Stănică; Carmen Uzlău

Colaboratori externi: Emmanuel Haven; Sorin Dinu

CUPRINS

1. Introducere	1
2. Modele teoretice și metodologii de evaluare	2
3. Modele de estimare	8
4. Dezvoltări noi și simulări pe cazul economiei românești	11
Bibliografie selectivă	23
Anexe	26

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

*Țările Uniunii Europene în contextul noii dinamici a migrației internaționale.
Amplourea migrației și caracteristicile migrantilor. Cazul României*

Coordonator: dr. Mariana Nicolae-Bălan

Colectiv de autori: dr. Mariana Nicolae-Bălan; dr. Elena Pelinescu; dr. Ionuț Purica;
drd. Brândușa Mihaela Radu; drd. Liana Pecican; dr. Ion Ghizdeanu;
Gabriela Bilevsky

CUPRINS

Introducere	1
1. Amplourea migrației și caracteristicile migrantilor în noua conjunctură internațională	5
1.1. Tendințe recente ale migrației internaționale	5
1.2. Migrația pe diverse categorii de intrare	8
1.3. Migrația temporală	11
1.4. Participarea la învățământul superior internațional	14
1.5. Dimensiunea și caracteristicile populației imigrante	15
1.6. Migrația persoanelor cu înaltă calificare	17

1.6.1. Evoluții în nivelele de educație ale imigranților	18
1.7. Migrația și piața muncii	19
1.8. Evoluții recente ale politicilor migratorii	27
1.8.1. Reforme structurale majore adoptate la nivelul Uniunii Europene	27
1.8.2. Acțiuni la nivelul Uniunii Europene în domeniul migrației în anul 2007 ...	30
1.8.3. Politici referitoare la migrația pentru muncă	32
1.8.4. Evoluții ale politicilor adoptate în vederea integrării, sejurului și acordarea cetățeniei	36
1.8.5. Politicilor umanitare	42
1.9. Evoluții recente ale migrației studenților	45
1.10. Migrația persoanelor cu calificare redusă	47
1.11. Alte tendințe actuale ale migrației: revenirea în țara de origine	49
Concluzii	51
Anexa 1.	54
2. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în unele țări din Uniunea Europeană	55
2.1. Cadrul general al dezvoltării economico-sociale și fenomenul migrației în România	55
2.2. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Polonia	67
2.3. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Finlanda	76
2.4. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Suedia	87
2.5. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Italia	97
2.6. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Germania ...	105
2.7. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Belgia	112
2.8. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Slovacia	118
2.9. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Regatul Unit al Marii Britanii	123

2.10. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Bulgaria ...	129
2.11. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Cehia	134
2.12. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Grecia	140
2.13. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Spania	144
2.14. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Ungaria	149
2.15. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Portugalia	154
2.16. Aspecte privind amploarea migrației și caracteristicile acesteia în Lituania ...	159
Bibliografie	162

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

*Abordare comparativă a modelelor de consum ale populației în contextul integrării
în Uniunea Europeană*

Coordonator: Marioara Jordan

Colectiv de autori: Marioara Jordan; drd. Mihaela Nona Chilian; dr. Andrei Dalina Maria;
drd. Liana Pecican; Vladimir Calmuschi

CUPRINS

Introducere	I-III
Cap. I. Cererea agregată și consumul populației în dinamica schimbării sistemului economic al României	1
1.1. Contextul economico-social al transformărilor din economia României	2
1.2. Evoluția principalilor indicatori macroeconomici	8
Cap. II. Evaluarea consumului populației la nivel macroeconomic	17
2.1. Consumul final în Sistemul Conturilor Naționale	17
2.2. Consumul final al gospodăriilor populației. Particularități	20
2.3. Aspecte teoretice ale evaluării consumului final al populației	24

Cap. III. Modele comportamentale de consum ale populației din perspectiva integrării în Uniunea Europeană	32
3.1. Considerații generale în contextul integrării	32
3.2. Dezechilibre și disfuncționalități în perspectiva schimbării	37
3.3. Evoluțiile componentelor de cheltuieli de consum – reflectare a modificărilor comportamentelor de consum ale gospodăriilor populației	41
3.4. Modele de consum regionale ale populației în contextul integrării în UE	58
Anexe	67
Cap. IV. Cicul de afaceri și criza economio-financiară actuală	109
4.1. Fundamentări versus neclarități	110
4.2. Descrierea sumară a ciclului	111
4.3. Explicații ale ciclului	112
4.4. Teoria multiplicatorului de consum – acceleratorului de investiții	113
4.5. Politici de restricționarea ciclurilor	115
Anexe	117
Bibliografie	127

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE PROGNOZĂ ECONOMICĂ

Tema de cercetare:

Mecanismul de transmisie a politicii monetare în România

Coordonator: dr. Elena Pelinescu

Colectiv de autori: dr. Elena Pelinescu; dr. Petre Caraiani; conf. univ. dr. Rădulescu
Magdalena

CUPRINS

Introducere	1
1. Abordare teoretică a mecanismului de transmisie a politicii monetare	2
1.1. Canalul ratei dobânzii	2
1.2. Canalul prețurilor altor active	6
1.2.1. Canalul cursului de schimb	6
1.2.2. Canalul prețurilor activelor financiare	7
1.3. Canalul creditului	8
2. Modele econometrice pentru relevarea mecanismului de transmisie a politicii monetare	11
2.1. Clasificarea modelelor privind mecanismul de transmisie a politicii monetare	11
2.2. Regula lui Taylor de politică monetară	18

3. Aspecte privind canalul cursului de schimb în mecanismul de transmisie a politicii monetare în România	20
3.1. Impactul crizei economico-financiare internațională asupra cadrului general de acțiune a mecanismului de transmisie a politicii monetare în România	21
3.2. Abordarea mecanismului cursului de schimb	27
3.2.1. Trecerea în revistă a literaturii	27
3.2.2. Prezentarea modelelor	31
3.2.3. Rezultatele modelelor	34
Bibliografie	40
Anexe	43
4. Analiza răspunsului politicii monetare la șocurile interne și externe	52
4.1. Introducere	52
4.2. Modelul	53
4.3. Date și estimarea modelului	54
4.4. Analiza răspunsului politicii monetare la șocurile economice	56
4.4.1. Șocurile din economia autohtonă	56
4.4.2. Șocurile din zona euro	58
4.4.3. Descompunerea variației	61
4.5. Concluzii	61
Bibliografie	62
5. Mecanisme de transmisie a politicii monetare în țările CEE și în România	64
5.1. Aspecte generale	64
5.2. Canalul creditului	71
5.2.1. Canalul creditului bancar	71
5.2.2. Canalul bilanțier tradițional	73
5.2.3. Canalul efectelor asupra patrimoniului menajelor	74

5.3. Analiza empirică	75
5.4. Concluzii	79
Bibliografie	81

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Inovația socială, factor al dezvoltării social-economice

Coordonatori: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir; Laura Stoica

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir; Laura Stoica; Monica Șerban; Cristina Tomescu; Laureana Urse; Gabriela Neagu; Aura Matei; Simona Stănescu; Cosmin Briciu; Daniel Arpinte; Mihnea Preotesi; Iulian Stănescu

CUPRINS

1. Contextul social, sociologia și tematica Inovației Sociale	3
2. Inovația în științele sociale	10
3. Politici privind inovația socială în Marea Britanie	16
4. Abordarea conceptuală a inovației în contextul relansării strategiei de la Lisabona	24
5. Nevoia de inovație în politicile de migrație românești	30
6. Măsurarea sărăciei și incluziunii sociale – un caz de asimilare selectivă a inovației	38
7. Accesul la educația continuă, factor generator de inovație socială	45
8. Inovația în învățământ	50
9. Inovația socială în serviciile de sănătate	59

10. Mecanisme ale inovației în asistență socială	66
11. Factori simulativi/blocanți ai inovației sociale în mediul rural românesc. Studiu de caz: comuna Bughea de Sus, jud. Argeș	72

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Politici de incluziune socială

Coordonator: dr. Sorin Cace

Colectiv de autori: dr. Sorin Cace; drd. Daniel Arpinte, drd. Simona Stănescu;
drd. Cristina Tomescu; Iulian Stănescu; Adriana Baboi

CUPRINS

1. Perspective teoretice privind termenii de excluziune și incluziune socială	5
1.1. Originea termenilor	5
1.2. Excluziunea socială, sărăcie, marginalizare și underclass	7
1.3. Problematika definirii excluziunii sociale	10
1.4. Relația excluziune/incluziune socială: valori sociale	12
1.5. Teorii privind cauzele și condițiile excluziunii sociale	14
1.6. Relația excluziune-incluziune socială	16
2. Incluziunea socială la nivelul Uniunii Europene	17
2.1. Evoluții în domeniul social	17
2.2. Mainstreaming/targeting	29
2.3. Metoda de lucru: coordonarea deschisă	31

3. Incluziunea socială în documentele de politici sociale în România	32
4. Politici publice pentru grupurile vulnerabile în România	40
4.1. Memorandumul comun în domeniul incluziunii sociale	40
4.2. Politici de ocupare a grupurilor vulnerabile	41
4.3. Planul Național de Dezvoltare al României	44
4.4. Planul Operațional Sectorial – Dezvoltarea Resurse Umane	48
4.5. Politici de ocupare pentru grupurile vulnerabile	52
4.6. Programul de incluziune socială a grupurilor vulnerabile	56
4.7. Programarea multianuală Phare 2004-2006	58
5. Studii de caz privind măsurile de ocupare pentru grupurile vulnerabile	62
5.1. Stimularea angajării de funcționari romi de către administrațiile locale și serviciile publice	62
5.1.1. Context local/instituțional al dezvoltării proiectului	63
5.1.2. Metodologia implementării proiectului	64
5.1.3. Rezultate/efecte/impact	65
5.1.4. Sustenabilitate/continuitate	67
5.2. Centru de incluziune profesională pentru romi. Bursa locurilor de muncă pentru romi. Agenția de dezvoltare comunitară Împreună	67
5.2.1. Prezentare program	67
5.2.2. Rezultate/efecte/impact	69
5.2.3. Continuitate	71
5.3. „Formarea asistenților sociali pentru romi în cadrul consiliilor locale”. Consiliul Județean Giurgiu	72
5.3.1. Prezentare program	72
5.3.2. Dificultăți în implementarea proiectului	73
5.3.3. Impact	74
5.3.4. Continuitate	75

5.4. Proiect de dezvoltare comunitară – Nușfalău, jud. Sălaj, Agenția de Dezvoltare Comunitară Împreună	75
5.4.1. Prezentare program	75
5.4.2. Impact	76
5.4.3. Continuitatea proiectului	77
5.5. Proiectul „O șansă în plus”	78
5.5.1. Prezentare program	78
5.5.2. Sustenabilitatea proiectului	79
Anexe	80
Anexa 1: Axa prioritară 2. Conectarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii	80
Anexa 2: Axa prioritară 5. Promovarea măsurilor active de ocupare	82
Anexa 3: Axa prioritară 6. Promovarea incluziunii sociale	110
Bibliografie	113

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Publicistică sociologică românească din 1944 până în prezent

Coordonatori: prof. univ. dr. Cătălin Zamfir; drd. Simona Stănescu

Colectiv de autori: dr. Laureana Urse; dr. Manuela Stănculescu; dr. Cristina Humă; dr. Simona Ilie; drd. Gabriela Neagu; Eugen Glăvan; Filip Alexandrescu; Aura Matei; Flavius Mihalache; Diana Romaș; Iulian Stănescu; Viorica Rotaru; Stela Andrei; Eugenia Glomnicu; Rodica Ilie; Luminița Ionescu; Vasilica Țică

CUPRINS

Introducere	4
Importanța și relevanța conținutului științific	6
Obiectivele proiectului de cercetare	10
Consortiul academic	13
Aspecte metodologice	17
Rezultate preliminare	20
Bazele de date	20
Biblioteca fizică și virtuală	23
Pagina de Internet a temei de plan	24

Conferința științifică	25
Prelucrări statistice	28
Sociologia educației în publicistica sociologică românească din 1944 până în prezent	33
Direcții viitoare de studiu	36
Anexe	37
Anexa 1. Corespondența cu sociologii	37
Anexa 2. Coordonatori locali	40
Anexa 3. Distribuția centrelor universitare	42
Anexa 4. Agenda conferinței „Publicistica sociologică românească din 1944 până în prezent”	46
Anexa 5. Criterii de selecție a sociologilor	47
Anexa 6. Fișă de indexare a articolelor publicate	48
Anexa 7. Propunere structură bază de date PubliRO	49
Anexa 8. Baza de date a studiilor sociologice publicate din 1944 până astăzi	52
Anexa 9. Baza de date a cărților sociologice publicate din 1944 până astăzi	52
Anexa 10. Baza de date a periodicelor sociologice publicate din 1944 până astăzi	52
Anexa 11. Baza de date a sociologilor	52

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Elemente de restructurare socială a României – Diagnoza 2004-2007

Coordonator: Manuela Sofia Stănculescu

Colectiv de autori: Manuela Sofia Stănculescu; Gârlan Mictat; Constantin Dan Rădulescu

CUPRINS

Introducere	7
1. Prolegomene la o etnopsihologie a românilor	8
2. Săracii care muncesc în România 2003-2006	55
2.1. Introducere	55
2.2. Definirea „săracilor care muncesc”	57
2.3. Definițiile existente	58
2.3.1. Cine muncește	59
2.3.2. Cine este sărac	59
2.3.3. „Săraci care muncesc” – definiția aleasă	60
2.3.4. Limitele studiului	61
2.4. Săraci care muncesc în sărăcie absolută	61
2.4.1. Sărăcia absolută și tipurile de săraci care muncesc	61

2.4.2. Distribuția geografică a săracilor care muncesc	63
2.4.3. Profilul săracilor care muncesc	65
2.4.4. Profilul demografic al gospodăriilor de săraci care muncesc	71
2.5. Săracii care muncesc în sărăcie relativă	74
2.5.1. Sărăcia relativă și tipurile de săraci care muncesc	74
2.5.2. Calitatea ocupării săracilor care muncesc	75
2.5.3. Impactul beneficiilor sociale asupra gospodăriilor de săraci care muncesc	77
2.6. Concluzii de capitol	78
2.7. Bibliografie	79
3. Învățământul rural în România 1948-2007	80
3.1. Introducere	80
3.2. Învățământul preșcolar	85
3.3. Învățământul general (primar și gimnazial)	88
3.4. Învățământul profesional	93
3.5. Învățământul liceal	94
3.6. Învățământul tehnic postliceal	95
3.7. Învățământul superior	97
3.8. Învățământul rural românesc în perioada 1990-2007	99
3.8.1. Învățământul preșcolar	106
3.8.2. Învățământul general	108
3.8.3. Învățământul profesional	109
3.8.4. Învățământul liceal	111
3.8.5. Învățământul postliceal și de maiștri	113
3.8.6. Învățământul superior	114
3.9. Concluzii de capitol	118

Index tabele și figuri

Prolegomene la o etnopsihologie a românilor

Tabel nr. 1. Statistica populației din Transilvania după limba maternă	19
Tabel nr. 2. Reprezentarea grafică după Graham și A. Chircev a patru tipuri de curbe în raport cu distribuția normală	45
Tabel nr. 3. Reprezentarea grafică comparativă a atitudinilor față de naționalism/internaționalism	46
Tabel nr. 4. Distribuția comparativă a unităților de variație din cadrul atitudinilor față de naționalism/internaționalism, tradiție/progres și biserică	47
Tabel nr. 5. Controlul diferențelor de atitudini etnice la români, germani, unguri și evrei	47

Săracii care muncesc în România

Tabel nr. 1. Rate de săraci care muncesc (%populație), România, 2006	56
Figura 1. Sărăcie absolută – rate și structură pe tipuri de săraci care muncesc, 2003-2006	62
Figura 2. Săracii care muncesc pe regiuni, România, 2006	62
Figura 3. Populația 15 ani+ pe regiuni și pe categorii de săraci care muncesc, 2003-2006	63
Figura 4. Populația totală pe regiuni și pe categorii de gospodării, 2003-2006	64
Figura 5. Ratele de săraci care muncesc (% din populație) pe medii rezidențiale, 2003-2006	64
Figura 6. Populația 15 ani+ în funcție de gen și de categorii de săraci care muncesc, 2003-2006	66
Figura 7. Populația roma 15 ani+ în funcție de gen, activitate și categoriile de săraci care muncesc, 2003-2006	66
Figura 8. Populația 15 ani+ pe grupe de vârstă, activitate și categorii de săraci care muncesc	67
Figura 9. Populația 15 ani+ pe nivelul de educație și pe categorii de săraci care muncesc	68
Figura 10. Rate de săraci care muncesc în funcție de statutul ocupațional	69

Figura 11. Săracii care muncesc la nivelul populației ocupate cu un alt statut decât lucrător pe cont propriu în agricultură pe categorii profesionale și tipuri de activități, 2006	71
Figura 12. Rate ale populației din gospodării de săraci care muncesc în funcție de mărimea gospodăriei, 2003-2006	72
Figura 13. Rate ale populației din gospodării de săraci care muncesc în funcție de numărul de copii din gospodărie, 2003-2006	73
Tabel nr. 2. Distribuția copiilor (0-14 ani) pe categorii de gospodării de săraci care muncesc	73
Figura 14. Structura populației cu risc de sărăcie relativă pe tipuri de săraci care muncesc, 2006	74
Tabel nr. 3. Salariații săraci care muncesc și salariații non-săraci: indicatori de calitate a ocupării, Romania, 2006	75
Figura 15. Ponderea lucrătorilor pe cont propriu neagricoli săraci care muncesc și non-săraci pe medii rezidențiale și tipuri de activitate economică, Romania, 2006	76
Tabel nr. 4. Beneficiile sociale pe categorii de gospodării sărace care muncesc (% din gospodării), 2006	77
<i>Învățământul rural în Romania în perioada 1948-2007</i>	
Tabel nr. 1. Repartiția populației de 7 ani și de peste 7 ani neștiutoare de carte, conform Recensămintelor Generale al Populației din 1931 și 1948	81
Tabel nr. 2. Repartiția pe Medii a Populației Neștiutoare de Carte, de 7 ani și de peste 7 ani conform Recensământului General al Populației din 1948	81
Tabel nr. 3. Elevii din învățământul de cultură generală, pe grupe de clase și medii, în anii școlari, 1938-1939, 1948-1949, 1950-1951, 1955-1956, 1960-1961 și 1965-1966	82
Tabel nr. 4. Evoluția învățământului de toate gradele în România 1938/1939-1989/1990	83
Tabel nr. 5. Execuția bugetelor de stat și învățământului, în perioada 1950-1989, (milioane lei)	84

Tabel nr. 6. Salariul Lunar Mediu Net pe ramuri ale economiei naționale (lei/salariat)	84
Tabel nr. 7. Învățământul preșcolar în anii 1938-1939, 1948-1949, 1950-1951, 1955-1956, 1960-1961, 1963-1964, pe total România și pe medii	86
Tabel nr. 8. Evoluția numărului mediu de copii ce reveneau la o educatoare pe medii în anii 1938-1939, 1948-1949, 1950-1951, 1955-1956, 1960-1961, 1963-1964	86
Tabel nr. 9. Numărul grădinițelor, al copiilor înscriși și al personalului didactic pe medii în anii 1980-1981, 1985-1986 și 1989-1990	87
Tabel nr. 10. Evoluția numărului mediu de copii ce reveneau la o educatoare pe medii în anii 1980-1981, 1985-1986, 1989-1990	88
Tabel nr. 11. Școlile primare și gimnaziale pe medii în anii școlari 1938-1939, 1948-1949, 1950-1951, 1955-1956, 1960-1961 și 1963-1964	89
Tabel nr. 12. Numărul elevilor din școlile primare și gimnaziale pe medii în anii școlari 1938-1939, 1948-1949, 1950-1951, 1955-1956, 1960-1961, 1965-1966	89
Tabel nr. 13. Numărul mediu de elevi care revin la un învățător, respectiv la un profesor din învățământul primar, gimnazial, pe medii, în anii școlari 1960-1961 și 1963-1964	90
Tabel nr. 14. Numărul unităților școlare din învățământul primar și gimnazial pe medii pe anii școlari 1980-1981, 1985-1986 și 1989-1990	91
Tabel nr. 15. Personalul didactic din învățământul primar și gimnazial pe medii și funcții didactice în anii școlari 1980-1981, 1985-1986 și 1989-1990	91
Tabel nr. 16. Elevii înscriși în învățământul primar și gimnazial pe medii în anii școlari 1980-1981, 1985-1986, 1989-1990	92
Tabel nr. 17. Numărul mediu de elevi ce revin la un învățător în învățământul primar și respectiv, numărul mediu de elevi ce revin la un profesor în învățămân- tul gimnazial pe medii în anii 1980-1981, 1985-1986 și 1989-1990	92
Tabel nr. 18. Numărul de unități școlare, de personal didactic și de elevi înscriși în învățământul profesional în anii școlari 1980-1981, 1985-1986 și 1989-1990 pe medii	94
Tabel nr. 19. Populația ocupată pe ramuri ale economiei naționale în perioada 1990-2000 (mii persoane)	101

Tabel nr. 20. Produsul Intern Brut pe categorii de resurse între 1989-2006 (1989-1999 miliarde lei la prețuri curente, 2000-2006 milioane lei prețuri curente)	102
Tabel nr. 21. Execuția bugetelor generale ale statului și ale învățământului între 1990-2006 (milioane lei)	103
Tabel nr. 22. Execuția bugetelor locale între 1996-2006 (miliarde lei)	104
Tabel nr. 23. Salariul lunar mediu în învățământ între 1989-2006 (lei/salariat)	105
Tabel nr. 24. Evoluția învățământului din România 1989-2006	105
Tabel nr. 25. Evoluția învățământului preșcolar în România 1989-2006	106
Tabel nr. 26. Numărul mediu de copii ce revin la o educatoare în învățământul preșcolar din România între 1989-2006	107
Tabel nr. 27. Învățământul general în România 1989-2007	108
Tabel nr. 28. Numărul mediu de elevi ce revin la un personal didactic în învățământul general din România (primar și gimnazial) 1989/1990-2007	109
Tabel nr. 29. Învățământul Profesional în România (1989-2007)	110
Tabel nr. 30. Numărul mediu de elevi ce revin la un personal didactic în învățământul profesional în România între 1989-2007	110
Tabel nr. 31. Învățământul liceal în România 1989-2007	112
Tabel nr. 32. Numărul mediu de elevi ce revin la un personal didactic în învățământul liceal în România 1989-2007	112
Tabel nr. 33. Învățământul postliceal și de maiștri în România 1989-2007	113
Tabel nr. 34. Numărul mediu de elevi ce revin la un personal didactic în învățământul postliceal și de maiștri în România 1995/1996-2006/2007	114
Tabel nr. 35. Învățământul superior în România 1989-2007	115

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Impactul regimului de furnizare a bunăstării asupra relațiilor interpersonale și a capitalului uman

Coordonator: Mălina Voicu

Colectiv de autori: Mălina Voicu; Bogdan Voicu; Cristina Doboș; Raluca Popescu; Dan Arpinte; Mihnea Preotesi; Paula Tufiș; Claudiu Tufiș; Georgiana Ivan

CUPRINS

Introducere	5
I. Obiectivele cercetării	5
II. Structura studiului	6
Efectele capitalului social de tip „bridging” asupra atitudinilor față de statul bunăstării în Europa	9
III. Cadrul teoretic	10
IV. Date folosite și modul de construcție al variabilelor	16
V. Rezultate	20
VI. Discuție	23
VII. Bibliografie	25
Suport pentru economia de piață: piața liberă sau statul intervenționist?	29

I. Două viziuni asupra economiei de piață	30
II. Suport pentru economia de piață – nivel individual	33
III. Suport pentru economia de piață – nivel social	36
IV. Date, variabile, metodologie	37
V. Rezultate	39
VI. Concluzii	53
VII. References	56
VIII. Apendix	61
Încredere și atitudini față de stat	63
<i>Contexte locale de furnizare a bunăstării, constrângeri, oportunități, strategii de răspuns</i>	<i>63</i>
I. Obiective. Ipoteze	63
II. Încrederea. Definiții și concepte	64
III. Încrederea și dezvoltarea socială	64
IV. Încrederea în oameni în România. Analiza datelor de sondaj	65
V. Încrederea generalizată și încrederea particularizată la Bughea de Sus	66
VI. Definiția socială a statului. Așteptări și atitudini legate de stat	68
VII. Concluzii	78
VIII. Bibliografie	81
Contribuția serviciilor de sănătate la dezvoltarea capitalului uman	82
I. Context	82
II. Accesibilitatea serviciilor de sănătate. România în context european	84
II.1. Accesibilitatea serviciilor de sănătate în țările Uniunii Europene	84
II.2. România. Accesarea serviciilor	86
III. Concluzii	91
IV. Bibliografie	94
Intervenții pentru implicarea civică în comunitățile de romi	96

I. Introducere	96
II. Metodologia evaluării	98
III. Comunitățile – selecție și probleme cu care se confruntă	100
III.1. Probleme principale ale comunităților de romi	101
IV. Rezultate concrete obținute	102
V. Facilitatorii	104
V.1. Trainingurile	104
VI. Grupurile de inițiativă	105
VII. Planurile educaționale	106
VIII. Forme de impact ale proiectului	107
IX. Continuitatea proiectului	108
X. Bune practici/factori de succes	109
XI. Probleme și factori de risc în implementarea proiectului	110
XI.1. Specificul comunităților	111
XI.2. Modificarea zonelor de intervenție	112
XI.3. Perioada în care s-a realizat facilitarea	113
XI.4. Lipsa de asumare a responsabilității	113
XI.5. Selecția facilitatorilor	114
XI.6. Întârzierile în demararea celei de a doua etape	114
XI.7. Lipsa de experiență în facilitare sau în managementul proiectelor	114
XI.8. Lipsa resurselor pentru intervenția directă	115
XII. Propuneri	115
XII.1. Abordarea unor finanțări	116
XII.2. Extinderea domeniului de intervenție	117
XII.3. Alocarea unor perioade mai mari pentru facilitare	117

XII.4. Realizarea unor evaluări ale capacității comunității	117
XII.5. Extinderea rolului facilitatorului	117
XII.6. Implicarea prin parteneriate a instituțiilor de la nivel județean	118
XII.7. Creșterea gradului de legitimitate a grupului de inițiativă	118
XII.8. Crearea unor mecanisme de monitorizare a planurilor de intervenție	119
XII.9. Accentuarea componentei de training furnizat facilitatorilor	119
XIII. Concluzii	119
Tipuri de familie și politici sociale: uniunile consensuale în România	121
I. Modele alternative ale familiei – Uniunile consensuale	121
II. Factori explicativi	122
II.1. Perspectiva economică	122
II.2. Perspectiva culturală	123
III. Factori asociați coabitării	123
IV. Modele de coabitare	125
V. Coabitare vs căsătorie – similarități și divergențe	127
VI. Vulnerabilitatea crescută a relației de coabitare	129
VII. Reglementarea juridică a coabitării	130
VIII. Coabitarea informală în România	132
IX. Profilul celor care trăiesc în uniune consensuală	133
X. Motivele pentru care coabitează	136
XI. Calitatea relației	139
XII. Orientări valorice	141
XIII. Concluzii	145
XIV. Anexa	147
Efectele mediului familial asupra capitalului uman	153

I. Introducere	153
II. Profilul socio-demografic al celor 3 tipuri de familii	155
II.1. Sex, vârstă și mediu rezidențial	155
II.2. Statut și istorie maritală	156
II.3. Istoria de fertilitate	157
II.4. Statut social	159
III. Valori parentale, roluri parentale și stiluri de creștere a copiilor în cele trei tipuri de familii	163
IV. Influența profilului socio-demografic asupra valorilor, rolurilor și stilurilor parentale	167
V. Concluzii	170
VI. Anexă	172
VII. Note	178

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIETII

Tema de cercetare:

Dimensiunea ecologică a consumului de bunuri și servicii

Coordonator: dr. Mariana Stanciu

Colectiv de autori: dr. Mariana Stanciu; dr. Adina Mihăilescu; dr. Cristina Humă;
Dumitru Chiriac

CUPRINS

1. Iminența noii paradigme a bunăstării umane – un consum decent pentru toți oamenii	4
1.1. Impactul global al practicilor consumeriste	4
1.2. Cum s-a ajuns la situația de astăzi a crizei resurselor	6
1.3. Explozia activităților de tip comercial	9
1.4. Bogăție, sărăcie, venituri și consum	14
1.5. Alte efecte ale consumerismului	18
1.6. Concluzii	21
2. Amprenta ecologică a României – o nouă perspectivă de dezvoltare	25
2.1. Locul României între țările lumii din perspectiva amprentei sale ecologice	25
2.2. Problema dezvoltării umane	30
2.3. Influențe ale consumului de bunuri și servicii al populației	32

2.4. Concluzii privind situația globală și prioritățile absolute de dezvoltare ale României	35
3. Consumul de energie – coordonate, puncte critice, perspective	38
3.1. Câteva repere globale	38
3.2. Politici și inițiative europene	40
3.3. Situația din România	46
3.4. Concluzii	53
4. Investigații preliminare în vederea structurării unui coș de consum minim decent de tip ecologic	56
5. Presiunea antropică asupra spațiului verde urban – risc ecologic major pentru calitatea vieții populației	95
5.1. Introducere	95
5.2. Spațiul verde – componentă a mediului înconjurător și a infrastructurii urbane	95
5.3. Funcțiile și tipologia spațiilor verzi urbane	97
5.4. Managementul spațiilor verzi urbane și performanțele politicilor spațiilor verzi în orașele europene	101
5.5. Aspecte privind situația spațiilor verzi urbane din România	106
5.6. Rolul organizațiilor nonguvernamentale în politicile de îmbunătățirea spațiilor verzi din România	109
5.7. Studiu de caz privind problematica spațiilor verzi din București	112
5.8. Concluzii	123
Anexă – Orașele României – Numărul de locuitori (2006) și situația spațiilor verzi mp-locuitor (2007)	128

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

Tema de cercetare:

Diagnoza calității vieții – 2008 – (vol. I + vol. II)

Coordonatori: prof. univ. dr. Ioan Mărginean; dr. Iuliana Precupețu

Colectiv de autori: dr. Ana Bălașa; dr. Laureana Urse; dr. Ștefan Ștefănescu; dr. Adina Mihăilescu; dr. Ciprian Bădescu; dr. Ana-Maria Preoteasa; Gabriela Neagu; Raluca Popescu; Mihai Dumitru; drd. Cosmina Pop; drd. Claudia Petrescu; drd. Marian Vasile; drd. Marian Gabriel Bojincă; drd. Flavius Florentin Mihalache; Florica Nicolau; Mircea Dumitrana

CUPRINS

Volum I

Relația dintre indicatorii obiectivi și subiectivi de calitatea vieții	4
Teoria și metodologia bunăstării subiective	18
Teoria vieții și cultura (II)	38
Condițiile de viață și modul în care acestea sunt percepute de către populația rurală din România	48
Elemente teoretice și de metodologie calitativă în cercetarea culturii de migrație din comunitățile miniere	65
Costul vieții privit din perspectivă economică	73

Abordarea sociologică a politicilor sociale	95
Politica fiscală – factor de atenuare sau de sporire a riscurilor sociale?	129

Volum II

Rolul familiei în asigurarea reușitei școlare a elevilor	3
Uniunile consensuale în România	23
Participare și dezvoltare	37
Conflicte sociale în România și Uniunea Europeană	55
Contribuții românești la metodologia cercetării calității vieții	68
Testarea validității și fidelității indicatorilor de evaluare utilizați în <i>Diagnoza calității vieții</i>	84
Aspecte ale calității vieții, analiza importanței unor factori	100
Evaluarea unor condiții socio-economice. Asemănări și deosebiri pentru patru categorii de vârstă	112
Percepția unor aspecte economico-sociale și de mediu la români și maghiari	129

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Politica agricolă comună – etape în dezvoltare și noi cerințe la orizont

Autor: Sorinel Ionel Bucur

CUPRINS

Introducere	2
Capitolul 1. Etape în evoluția PAC	3
Capitolul 2. Noi cerințe în domeniul politicii agricole comune	6
2.1. Măsuri de ameliorare abordate în cadrul verificării eficienței reformei PAC	9
2.1.1. Simplificarea sistemului de plăți unice	10
2.1.2. Delimitarea domeniului de aplicare a ecocondiționalității	10
2.1.3. Ajutor parțial comun	11
2.1.4. Praguri inferioare și superioare ale nivelului de sprijin	11
2.2. Folosirea noilor oportunități și îmbunătățirea orientării către piață	12
2.2.1. Rolul intervențiilor pe piață și al controlului ofertei	12
2.2.2. Intervenții în sectorul cerealelor	13
2.2.3. Retragera terenurilor din circuitul agricol: eliminarea gestionării ofertei și consolidarea beneficiilor pentru mediul înconjurător	13

2.2.4. Expirarea cotei la produsele lactate: pregătirea unei tranziții fără probleme	14
2.2.5. Alte măsuri privind controlul ofertei	15
2.3. Răspunsuri la noile provocări	15
2.3.1. Gestionarea riscurilor	15
2.3.2. Schimbări climatice, bioenergie, gestionarea resurselor de apă și biodiversitate	16
2.3.3. Consolidarea celui de-al doilea pilon	18
2.3.4. Cadrul financiar	19
Capitolul 3. Concluzii	19
Bibliografie	20

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Sectorul agroalimentar românesc și fondurile structurale – cadru legislativ, măsuri și capacitate de absorbție

Autor: Elena Carmen Bucur

CUPRINS

Introducere	3
Capitolul 1. Instrumentele structurale – caracteristici, clasificare înainte și după aderare	4
1.1. Caracteristici, principii și clasificare a instrumentelor structurale	4
1.2. Reforma instrumentelor structurale după 1 ianuarie 2007	8
Capitolul 2. Finanțarea agriculturii din fondurile structurale – măsuri și capacitate de absorbție	13
2.1. Măsuri de finanțare în cadrul fondurilor structurale	13
2.2. Capacitatea de absorbție – evoluții recente	20
Bibliografie	21
Anexe	22

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

Program prioritar al Academiei Române pentru perioada 2008-2010:
„Impactul schimbărilor climatice asupra economiei agricole românești”

Tema de cercetare:

Impactul schimbărilor climatice asupra economiei agricole românești – abordări metodologice

Coordonatori: Iuliana Ionel; Dinu Gavrilescu

Colectiv de autori: Gheorghe Hurduzeu; Cecilia Alexandri; Violeta Florian; Camelia Gavrilescu; Filon Toderoiu

CUPRINS

Prezentarea celor mai uzitate modele.

Agricultura mondială și schimbările climatice	3
Abstract	3
Introducere	3
Cercetările anterioare	4
Studii asupra producției vegetale	5
Studii asupra producției animale	6
Studii economice regionale	7
Studii economice la nivel global	8
Proceduri	10
Cadrul de modelare a mediului	11
Condițiile economice	13

Simularea schimbărilor climatice	15
Modele de circulație generală	15
Resursele de teren	16
Resursele de apă	16
Puncte tari și puncte slabe	17
Resurse de apă și teren	17
Impact economic	18
Scenarii privind modificările climatice	18
Puncte forte	19
Rezultate	19
Impactul asupra resurselor de teren și apă	20
Resursele de teren	20
Resursele de apă	22
Resursele Statelor Unite	23
Impactul asupra piețelor produselor	25
Produsele agricole și silvice	25
Alte mărfuri	28
Comparație cu cercetările anterioare	29
Impactul asupra sistemului existent	32
Schimbarea categoriei de folosință a terenurilor	35
Utilizarea resurselor de apă	37
PIB internațional	39
PIB regional	41
Concluzii	44
Bibliografie	44

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

**Programul fundamental al Academiei Române:
Evaluarea stării economiei naționale (ESEN 2007-2008)**

**Sectorul agroalimentar românesc – valorificarea potențialului de dezvoltare în
perioada postaderare**

Tema de cercetare:

Impactul economic și social al investiții

Autor: dr. Dan Marius Voicilaș

CUPRINS

1. Climatul investițional	3
2. Disfuncționalități ale procesului investițional	9
2.1. Factori de regres	9
2.2. Blocajul investițional la nivel micro și macroeconomic	13
3. Studii de impact privind investițiile străine directe	15
4. Repere privind creșterea atractivității pentru investiții	19
4.1. Cadrul legislativ și capacitatea instituțională	19
4.2. Promovarea oportunităților de afaceri pentru investitori	21
4.3. Recomandările investitorilor străini	24
5. Concluzii	27
Bibliografie	28

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

Programul fundamental al Academiei Române:

**„Elemente de fundamentare a strategiilor de dezvoltare și ridicare a nivelului
de competitivitate a economiei României din perspectiva integrării în
Uniunea Europeană”**

Tema de cercetare:

Evaluarea piețelor agricole din România în perioada postaderare

Coordonator: Cecilia Alexandri

Colectiv de autori: Cecilia Alexandri; Lucian Luca; Alina Matei

CUPRINS

*Impactul viitoarei reforme a Politicii Agricole Comune asupra piețelor agricole
și a veniturilor producătorilor*

1. Impactul actualei reforme a Politicii Agricole Comune asupra agriculturii țării noastre	1
1.1. Situația agriculturii românești în ultimii ani	1
1.2. Cifre-cheie ale agriculturii din România	2
1.3. Structurile agricole din România	5
1.4. Politicile agricole din ultimii ani	6
1.5. Rolul agriculturii în zona rurală	9
1.6. Contribuția agriculturii la consumul gospodăriilor	10

1.7. Necesitățile zonei rurale	12
1.8. Estimarea impactului aderării la UE	15
2. Influența reformei PAC asupra agriculturii românești	20
2.1. Propunerile de reformă PAC și reacțiile preliminare ale României	20
2.2. Contextul internațional: presiunile globalizării	22
2.3. Health Chek și viitorul Politicii Agricole Comune	23
2.4. Posibile efecte ale scenariilor de reformă asupra agriculturii și mediului rural din România	25
2.4.1. Măsuri de piață	26
2.4.2. Plățile directe	30
2.4.3. Dezvoltarea rurală	32
2.5. Câteva considerații predictive	35
3. Concluzii	39
Bibliografie.....	40

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

Programul fundamental al Academiei Române:

**„Elemente de fundamentare a strategiilor de dezvoltare și ridicare a nivelului
de competitivitate a economiei României din perspectiva integrării în
Uniunea Europeană”**

Tema de cercetare:

*Evaluări calitative și cantitative ale dezvoltării durabile în spațiul rural în perioada de
postaderare*

Coordonator: Camelia Gavrilescu

Colectiv de autori: Camelia Gavrilescu; Livia Nicole Atudosiei; Vergina Buianu-
Chirițescu; Sanda Conișescu; Viorica Gavrilă; Dinu Gavrilescu;
Gheorghe Hurduzeu; Cristian Kevorchian; Mihaela Kruszlicika;
Lucian Luca; Alina Matei; Mirela Rusali; Camelia Toma; Crina
Turtoi

CUPRINS

1. Strategii de dezvoltare durabilă a agriculturii și spațiului rural	1
1.1. Priorități ale strategiei de dezvoltare durabilă a agriculturii pentru perioada 2007-2023	5
1.2. Strategii aferente managementului durabil al resurselor de sol	8
1.2.1. Rolul și importanța resurselor naturale agricole	10
1.2.2. Conceptul de sol	10
1.2.3. Solul – principalul mijloc de producție în agricultură și silvicultură	12

1.2.4. Particularitățile solului	13
1.2.5. Clasificarea solurilor. Clasificarea solurilor din România	15
1.2.6. Calitatea solurilor și impactul practicilor agricole asupra mediului	17
1.2.7. Structura și echilibrul solurilor	19
1.3. Evaluarea posibilităților de implementare a managementului economic și ecologic al solului	25
1.4. Indicatori de evaluare și măsurare a gradului de dezvoltare durabilă în agricultură	29
1.4.1. Indicatori utilizați pe plan național și internațional	29
1.4.2. Indicatori de agromediu utilizați în managementul resurselor de sol	32
1.5. Metoda IDEA	35
1.5.1. Cuantificarea principalilor indicatori de estimare a dezvoltării durabile a exploatației	38
1.5.2. Dezvoltarea conținutului celor trei scale de durabilitate, structurarea coerentă în interiorul fiecărei scale și construirea detaliată a fiecărui indicator.....	42
2. Metode de evaluare cantitativă și calitativă a managementului durabil al resurselor de sol în exploatațiile agricole	62
2.1. Cerințe ce stau la baza managementului durabil al solului	62
2.2. Metodologia cercetării în teritoriu	65
2.3. Elaborarea chestionarului și ghidului anchetei	67
2.4. Criterii de eșalonare	69
2.5. Structura chestionarului	70
2.6. Desfășurarea anchetei	71
3. Integrarea principiilor economice cu cele de mediu în condițiile exploatațiilor agricole din România	74
3.1. Structuri de proprietate și de exploatare a terenurilor agricole ale României	75
3.2. Capitalul funciar al exploatațiilor	82

3.2.1. Mărimea medie a proprietății funciare la nivelul fermelor intervievate	82
3.2.2. Sursele de constituire a proprietății funciare	84
3.2.3. Surse de constituire a suprafeței agricole utilizate de către exploatarea agricolă, altele decât proprietatea	85
3.3. Amplasarea în teritoriu, infrastructura disponibilă, apartenența exploatarea agricole la forme asociative	87
3.3.1. Repartizarea exploatarea agricole din eșantion pe forme de relief	88
3.3.2. Structura eșantionului în funcție de statutul juridic și profilul de activitate al exploatarea agricole	89
3.3.3. Amplasarea activităților zootehnice	90
3.3.4. Infrastructura disponibilă	91
3.3.5. Apartenența la forme de cooperare, asociative sau de grup	91
3.4. Analiza suprafeței agricole utilizate	93
3.4.1. Aspecte structurale privind utilizarea terenului arabil la nivel național	101
3.4.2. Analiza suprafeței arabile a exploatarea agricole cercetate în cadrul studiului	104
3.4.3. Estimarea intensității utilizării terenurilor arabile	107
3.4.4. Analiza producției vegetale pe eșantionul de exploatarea	112
3.5. Evaluarea metodelor de producție utilizate în sectorul vegetal	122
3.5.1. Biodiversitatea și protecția ecosistemelor	124
3.5.2. Metodele și practicile de producție de exploatarea din eșantion	128
3.5.3. Utilizarea îngrășămintelor în exploatarea agricole	134
3.6. Activitatea de creștere a animalelor	145
3.6.1. Creșterea animalelor și efectele asupra mediului	145
3.6.2. Evaluarea potențialului activității de creștere a animalelor în exploatarea din eșantion	147
3.6.3. Capacitatea de pășunat și încărcarea cu animale ierbivore din cadrul eșantionului	153

3.6.4. Bilanțul azotului – indicator de vulnerabilitate a zonelor rurale	155
3.7. Analiza înzestrării tehnice a exploatațiilor agricole	161
3.8. Analiza cantitativă și calitativă a adăposturilor pentru animale	170
3.8.1. Grajduri pentru bovine	172
3.8.2. Adăposturi pentru porcine	179
3.9. Evaluarea fertilității și a gradului de poluare a terenurilor	182
3.10. Evaluarea activităților desfășurate de exploatațiile agricole	183
3.11. Activitățile neagricole desfășurate în exploatațiile studiate în anul agricol 2006-2007	187
4. Analiza și prelucrarea datelor rezultate din cercetări de teren cu pachete informatice	196
4.1. Preliminarii	196
4.1.1. Facilități de programabilitate	197
4.1.2. SPSS Data Entry Builder	197
4.2. Pașii analizei statistice cu SPSS	199
4.2.1. Crearea unei baze de date SPSS	199
4.2.2. Operații de transformare a variabilelor	200
4.2.3. Recodificarea variabilelor	202
4.3. Organizarea datelor pentru analiză	203
4.3.1. Sortarea bazei de date	203
4.3.2. Împărțirea bazei de date în subgrupuri	204
4.3.3. Selectarea unor seturi de date	204
4.4. Calcularea indicatorilor statistici descriptivi	205
4.4.1. Procedura <i>Frequencies</i>	206
4.4.2. Procedura <i>Descriptives</i>	207
4.4.3. Procedura <i>Explore</i>	207
4.5. Teste parametrice	208

4.5.1. Testul $z(t)$ pentru media unui singur eșantion	208
4.5.2. Testul t pentru eșantioane independente	209
4.5.3. Testul t pentru eșantioane dependente (perechi)	211
4.5.4 Coeficientul de corelație liniară Pearson (r)	212
4.5.5. Expresia grafică a corelației (<i>Scatterplot</i>)	214
4.5.6. Regresia liniară simplă	214
4.6. Analiza comparativă a trei cercetări de teren	217
4.6.1. Tehnologii de procesare	218
4.6.2. Proiectarea sistemului	222
4.6.3. Unele aspecte comparative	223
5. Riscurile de vreme și naturale – gestionarea acestora prin instrumente alternative	225
5.1. Argument	225
5.2. Riscurile de vreme	226
5.3. Riscurile naturale	232
5.4. Obligațiunile de catastrofă – de la piața asigurărilor clasice la inovații financiare	233
5.5. Motivațiile privind utilizarea obligațiunilor CAT	237
5.6. Provocări în introducerea obligațiunilor CAT	242
5.7. România și instrumentele alternative de acoperire	244
Bibliografie	248

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

Programul fundamental al Academiei Române:

„Dezvoltarea comunităților rurale în condițiile integrării în Uniunea Europeană”

Tema de cercetare:

Impactul aderării la Uniunea Europeană asupra dezvoltării rurale din România

Coordonator: Violeta Florian

Colectiv de autori: Violeta Florian; Marioara Rusu; Monica Tudor; Lorena Chițea; Mihai Chițea; Floarea Bordânc

CUPRINS

Introducere	3
1. Potențialul de diversificare a activităților economice în spațiul rural	4
2. Gradul de modernizare al comunităților rurale	17
3. Forța de muncă rurală versus dezvoltarea multifuncțională în profil teritorial	36
4. Impactul aderării la Uniunea Europeană asupra agriculturii românești – studiu de caz pe areale geografice	53
5. Impactul aderării României la Uniunea Europeană asupra profilului investițional și informațional al comunităților rurale	85
6. Impactul fondurilor structurale europene de preaderare și postaderare în agricultură și dezvoltare rurală	115
Anexe	179

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

Programul fundamental al Academiei Române:

**„Elemente de fundamentare a strategiilor de dezvoltare și ridicare a nivelului
de competitivitate a economiei României din perspectiva integrării în
Uniunea Europeană”**

Tema de cercetare:

Evaluarea piețelor agricole din România în perioada postaderare

Coordonator: Cecilia Alexandri

Colectiv de autori: Cornelia Alboiu; Cecilia Alexandri; Viorica Gavrilă, Mariana Grodea;
Iuliana Ionel, Minodora Moldovan; Elena Sima

CUPRINS

Cereale	1
Oleaginoase	18
Legume	30
Vinul	43
Produse agroalimentare ecologice	67
Carnea	84
Laptele	110

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Programul:

Programul fundamental al Academiei Române:
„Evaluarea stării economiei naționale – ESEN 2007-2008”

Proiectul: „Sectorul agroalimentar românesc – valorificarea potențialului de dezvoltare în perioada postaderare”

Tema de cercetare:

Competitivitatea internă a sectorului agroalimentar românesc – între deziderat și realitate

Autor: dr. Filon Toderoiu

CUPRINS

Rezumat	3
Capitolul 1. Macrovariabile și economie reală	3
1.1. Considerații preliminare	3
1.2. Creșterea economică	4
1.3. „Puseurile” inflaționiste – tot mai temperate	7
1.4. Cursul de schimb – preponderant defavorabil	8
1.5. Deficitul bugetar real – foarte instabil și impredictibil	9
1.6. Creditul intern – un relativ „motor gripat” al economiei	11
Capitolul 2. Eroziunea competitivității interne a agriculturii	12
2.1. Declinul sever al prețurilor reale sectoriale	12
2.2. Instabilitatea accentuată a producției și prețurilor reale	15

2.3. Foarfeca prețurilor reale – defavorabilă încă agricultorilor	18
Capitolul 3. Concluzii și deschideri	21
Bibliografie	22

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Determinanții competitivității în agricultura României

Coordonator: prof. dr. Ioan Davidovici

Colectiv de autori: prof. dr. Ioan Davidovici; Bucur Sorinel Ionel; Mihaela Kruzslıcika;
Mirela Rusali; Raluca Văleanu

Colaboratori: Sava Alexandru Davidovici; Laurențiu Simion

CUPRINS

1. Introducere	2
2. Situația actuală a determinanților competitivității agricultorilor – o privire de ansamblu	9
2.1. Apariția și consolidarea unei structuri agrare deformate	9
2.2. Un grad scăzut de integrare a producătorilor agricoli individuali în fluxurile și circuitele piețelor	10
2.3. Un mediu concurențial subdezvoltat și puternic distorsionat în favoarea producătorilor agricoli	11
2.4. Un semnificativ excedent al resurselor de muncă în exploatațiile individuale	13
2.5. Starea actuală a factorilor de producție – un suport inadecvat pentru performanță	14

2.6. Inconsecvențele politicilor agricole	15
3. Posibili pași în direcția consolidării competitivității exploatațiilor agricole individuale	15
3.1. Intensificarea procesului de consolidare a exploatațiilor agricole individuale și implicit de creștere a potențialului concurențial al acestora	16
3.2. Acordarea unei atenții sporite procesului de formare și dezvoltare a mediului concurențial	17
3.3. Creșterea capacității de adaptare a producătorilor agricoli români la evoluțiile mediului în care funcționează	18
Anexe	20
Bibliografie	59

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

INSTITUTUL DE ECONOMIE AGRARĂ

Tema de cercetare:

Piața cerealelor – dimensiuni și tendințe regionale

Autor: dr. ing. Elena Sima

CUPRINS

Introducere	1
1. Cerealele pe piața produselor agricole – prezent și perspectivă	2
1.1. Piața mondială a cerealelor	2
1.2. Uniunea Europeană – Organizarea Comună de Piață pentru Cereale	4
2. Evoluția pieței cerealelor în România	8
2.1. Oferta de cereale: suprafețe și producții	8
2.2. Depozitarea cerealelor	15
2.3. Procesarea cerealelor: morărit și panificație	18
2.4. Comerțul cu cereale și produse de morărit și panificație	19
2.5. Consumul de cereale și produse de morărit și panificație	23
3. Dimensiunea regională a pieței cerealelor	25
3.1. Locul și rolul sectorului cerealier românesc în profil teritorial	26
3.2. Dimensiunea regională a producției interne de cereale	29
3.3. Potențialul regional de dezvoltare a pieței cerealelor	35

4. Integrearea cerealieră în structurile agrare europene	38
4.1. Cadrul instituțional al reglementărilor comunitare	39
4.2. Implementarea aquis-ului comunitar pe piața cerealelor	42
4.3. Stabilirea suprafeței de bază și sprijinul direct în România	43
5. Politica europeană și românească în sectorul cerealier	45
5.1. Măsuri de intervenție pe piața cerealelor	45
5.2. Reducerea „decalajelor calitative”	49
Concluzii	51
Bibliografie	53

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

Economia României și sistemul euro
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

Convergența structurală a României

Coordonatori: prof. univ. dr. Emil Dinga; conf. univ. dr. Cornel Ionescu

Colectiv de autori: prof. univ. dr. Emil Dinga; dr. Napoleon Pop; conf. univ. dr. Cornel Ionescu; Camelia Băltărețu

CUPRINS

Convergența structurală a României cu UE.

Un set necesar și suficient de criterii reale de convergență economică

Preambul	2
Sumar	3
Executive Summary	4
Rezumat	4
1. Introducere non-tehnică	5
1.1. Obiectivele studiului	5
1.2. Metodologia utilizată	5
1.3. Conținutul capitolelor	5
1.4. Stadiul cercetării în domeniul studiului	6

1.5. Contribuțiile aduse de către cercetători în domeniul studiului	6
2. Preliminarii conceptual-metodologice	7
2.1. Bunuri și fluxuri reale vs bunuri și fluxuri nominale	7
2.2. Relații de cauzalitate/condiționalitate între economia reală și economia nominală	10
2.3. Intercondiționarea logică între indicatorii macroeconomici reali și cei nominali	13
2.4. Conceptul de convergență economică. Elemente de cuantificare	16
2.4.1. Conceptul de convergență economică	16
2.4.2. Cuantificarea convergenței economice	18
Anexă intermediară 1. Concepte „vecine” cu conceptul de convergență	19
Anexă intermediară 2. Criteriile de convergență economică nominală	20
2.5. Asupra tipologiei generale a convergenței economice	21
3. Asupra metodologiei de identificare a criteriilor de convergență reală	27
3.1. Atributele suficiente și necesare ale indicatorilor reali de convergență economică	27
3.2. Intercondiționări între convergența nominală și convergența reală	32
3.3. Criterii de formare a setului minimal al indicatorilor reali de convergență economică	37
3.4. Lista minimală a indicatorilor reali de convergență economică	39
4. Remarci finale	56
4.1. Concluzii finale	56
4.2. Precauții metodologice	57
4.3. Sugestii instituționale	57
4.4. Propuneri de dezvoltare/continuare a studiului	57
Bibliografie selectivă	58
Index de termeni și de nume	58
Index de figuri	60

Anexa 1. Impulsul nominal între categoriile de piețe financiare	61
Anexa 2. Supraevaluarea și subevaluarea monedei	62
Anexa 3. Mecanismul de transmitere a impulsului de la exportul net către cererea de monedă	64
Anexa 4. Mecanismul de sterilizare monetară	65

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

Modelarea economiei românești
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

Integrarea compozită a rețelei piețelor financiare în cadrul rețelei economice complexe.
Analize comparative spațiale și temporale

Coordonator: dr. Gheorghe Manolescu

Autori: dr. Gheorghe Manolescu; dr. Iuliana Predescu (cercetător asociat)

CUPRINS

Modelul financiar compozit al economiei românești

I. Logica, rezonanța compoziția rețelelor	4
II. Actualitatea rețelelor în câmpul social	12
III. Economia ca rețea	23
IV. Rețele financiare compozite	31
V. Compoziția rețelei monetare	38
VI. Model compozit al rețelei piețelor financiare	50
VII. Model al fluxurilor de plăți interbancare	64
VIII. Rețele specifice formării <i>cash flow</i> -ului firmei	76
Bibliografie	91

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Programul de convergență al României. Elemente de evaluare

Coordonatori: dr. Silviu-Marius Șeitan; conf. univ. dr. Mihail-Vincentiu Ivan;
lect. univ. dr. Daniela-Georgeta Beju

Colectiv de autori: dr. Silviu-Marius Șeitan; conf. univ. dr. Mihail-Vincentiu Ivan;
dr. Floarea Iordache

Colaboratori externi: prof. univ. dr. Ion Iarca; prof. univ. dr. Dumitru Todorache; conf.
univ. dr. Cornel Lazăr; conf. univ. dr. Codruța-Maria Făt; lect. univ.
dr. Daniela-Georgeta Beju; lect. univ. dr. Viorela Iacovoiu; lect. univ.
dr. Jianu-Daniel Mureșan; lect. univ. dr. Mirela Lazăr; lect. univ. dr.
Mirela Matei; masterand Gabriela Frâncu

CUPRINS

1. Convergența României cu Uniunea Europeană	5
2. Politica monetară și a cursului de schimb a Băncii Naționale a României în perspectiva adoptării euro	11
2.1. Considerații generale	11
2.2. Criteriile de convergență pentru adoptarea euro	11
2.2.1 Convergența nominală	11
2.2.2. ERM I și ERM II	12

2.2.3. Convergența reală	12
2.3. Stadiul îndeplinirii criteriilor de convergență nominală	13
2.3.1. Stadiul îndeplinirii criteriilor de convergență nominală	13
2.3.1.1. Criteriul finanțelor publice	14
2.3.1.2. Criteriul ratei inflației	14
2.3.1.3. Criteriul ratei dobânzii	16
2.3.1.4. Criteriul cursului de schimb	16
2.4. Stadiul îndeplinirii criteriilor de convergență reală	17
2.5. Politica monetară și a cursului de schimb în contextul integrării monetare	19
2.5.1. Perspectivele adoptării euro	19
2.5.2. Politica monetară și a cursului de schimb	20
2.5.3. Priorități ale politicii monetare și a cursului de schimb	23
2.6. Concluzii	24
3. Evaluarea politicii monetare și a cursului de schimb	25
3.1. Introducere	25
3.2. Evaluarea politicii monetare	26
3.2.1. Obiectivul politicii monetare	26
3.2.2. Provocările politicii monetare în perioada 2006-2009	27
3.2.3. Implementarea și utilizarea unor instrumente de politică monetară	30
3.2.4. Concluzii	34
3.3. Evaluarea cursului de schimb	34
3.3.1. Aspecte privind criteriul nominal de convergență – stabilitatea ratei de schimb	34
3.3.2. Paritatea centrală a monedei naționale	35
3.3.3. Regimul cursului de schimb înainte de intrarea în ERM II	36
3.3.4. Concluzii	39

4. Rolul investițiilor străine directe în contextul obligativității îndeplinirii criteriilor de convergență	41
4.1. Considerații generale – convergența nominală și convergența reală	41
4.2. Rolul potențial al investițiilor străine directe	42
4.3. Indicatori de măsurare a impactului investițiilor străine directe	45
4.3.1. Indicele de transnaționalitate	45
4.3.2. Indicele de performanță a investițiilor străine directe receptate și indicele potențialului investițiilor străine directe primite	46
4.4. Analize comparative	49
4.4.1. Relația investiții străine directe – creștere economică	49
4.4.2. Relația investiții străine directe – deficit/excedent bugetar	52
4.4.3. Relația investiții străine directe – rata inflației	53
4.5. Previțiuni la nivelul României	55
4.6. Propuneri și măsuri	56
4.7. Concluzii	57
5. Aspecte conjuncturale și riscuri ale implementării programului de convergență 2006-2009	59
5.1. Aspecte ale stării macroeconomice la nivel internațional	59
5.2. Enunțul problemei	59
5.3. Motivația problemei	60
5.4. Variantă de abordare	60
5.5. Modalități de soluționare a problemei	60
5.6. Obiectivele cercetării	60
5.7. Rezultatele previzibile ale cercetării	60
5.8. Ipoteze de lucru	61
5.9. Cadrul general al Programului de Convergență	61
5.10. Identificarea principalelor canale de transmitere a riscurilor și efectelor crizei economice internaționale actuale	61

5.11. Concluzii finale – menținerea stării de echilibru macroeconomic	66
6. Complementarități și dezacorduri între convergența nominală și cea reală	67
Bibliografie	72

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

Modelarea economiei românești
Program prioritar al Institutului Național de Cercetări Economice

Tema de cercetare:

Model macroeconomic CCFM. Descrierea ecuațională a modelului
– aspecte cantitative –

Coordonator: prof. univ dr. Emil Dinga; Cornel Ionescu

Colectiv de autori: prof. univ dr. Emil Dinga; Camelia Băltărețu

CUPRINS

Preambul	2
Sumar	2
Executive summary	4
Rezumat	4
1. Introducere non-tehnică	5
1.1. Obiectivele studiului	5
1.2. Metodologia utilizată	5
1.3. Conținutul capitolelor	5
1.4. Stadiul cercetării în domeniul studiului	6

1.5. Contribuțiile aduse de către cercetători în domeniul studiului	7
2. Asupra specificului procesului economic	8
2.1. Proces economic vs proces natural	8
2.2. Condiții inițiale (sau finale), efectul Oedip, vâscozități, praguri, inertii în procesul economic	11
2.3. Știința economică – o știință, încă, non-genuină	15
• Teza 1: Știința economică dominantă nu este o știință genuină	16
a. știința economică nu este genuină din punct de vedere etimologic	16
b. știința economică nu este genuină din punct de vedere conceptual	16
c. știința economică nu este genuină din punct de vedere metodologic	17
d. știința economică nu este genuină din punct de vedere teleologic	18
• Teza 2: Știința sinnomică este știința genuină a acțiunii umane practice	18
a. conceptul de sinnomie	18
b. consecințe ale conceptului de sinnomie și de știință sinnomică	20
3. Entropia și modelarea procesului economic	24
3.1. Sistemele disipative și entropia	24
3.2. Entropia și sustenabilitatea	34
3.2.1. O tipologie posibilă a sistemelor disipative	34
3.2.2. Sisteme disipative și sustenabilitate entropică	35
3.3. Raționalitate, entropie și sustenabilitate	38
3.4. Asupra relativității noțiunii de mediu complementar	41
3.5. Unele concluzii	48
3.6. Note, comentarii, referințe bibliografice	50
4. Unele teoreme utile în modelarea economică	55
4.1. Sistem	56
4.2. Proces economic	56
4.3. Sistem logic viu	59

4.4. Rețea	61
4.5. Emergență	62
4.6. Teoreme	64
4.7. Unele concluzii	68
Bibliografie selectivă	70
Index de termeni și de nume	71
Index de figuri	73

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

Eco-economia și dezvoltarea durabilă a României
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

Proiectarea unei politici fiscale pe baza stabilizatorilor fiscali automați

Coordonator: dr. Elena Pădurean; prof. univ. dr. Emil Dinga

Colectiv de autori: dr. Elena Pădurean; prof. univ. dr. Emil Dinga; Camelia Băltărețu;
Delia Nedu; Ionel Leonida; Georgiana Chițiga; conf. univ. Liviu
Andrei

CUPRINS

Preambul	3
Sumar	3
Executive summary	4
Rezumat	4
1. Introducere non-tehnică	5
1.1. Obiectivele studiului	5
1.2. Metodologia utilizată	5
1.3. Conținutul capitolelor	5

1.4. Stadiul cercetării în domeniul studiului	6
1.5. Contribuțiile aduse de către cercetători în domeniul studiului	6
2. Politici fiscal-bugetare discreționare vs politici fiscal-bugetare non-discreționare	7
2.1. Discreționar vs non-discreționar în structura unei politici publice de ajustare	7
2.2. Costuri asociate structurii politicii publice de ajustare	10
2.3. Impactul structurii PPA asupra economiei. Istorii și biografii ale PPA	13
2.4. Particularitățile raportului discreționar/non-discreționar în cazul politicii fiscal-bugetare	19
3. Stabilizatorii fiscali automați	22
3.1. Conceptul de stabilizator fiscal automat	22
3.2. Atributele necesare și suficiente ale unui SFA. Mecanisme de transmitere a impulsului de stabilizare	26
Anexă intermediară 1. Politici pro-ciclice vs politici anti-ciclice	32
Anexă intermediară 2. Efectul stabilizatorilor fiscali automați	32
3.3. O clasificare abstractă a stabilizatorilor fiscali automați	33
3.4. Criterii de proiectare a stabilizatorilor fiscali automați	38
3.5. Aspecte formale ale acțiunii stabilizatorilor fiscali automați	40
Anexă intermediară 3. Intensitatea (viteza) variației masei de acțiune a stabilizatorilor fiscali automați	47
3.6. Sisteme („portofolii”) de stabilizatori fiscali automați	49
4. Remarci finale	53
4.1. Concluzii finale	53
4.2. Precauții metodologice	54
4.3. Sugestii instituționale	54
4.4. Propuneri de dezvoltare/continuare a studiului	54
Bibliografie selectivă	56
Index de nume și de termeni	57
Index de figuri	59

Anexă generală 1. Modelarea logică a efectivității , eficacității, economicității și eficienței	60
1. Producerea rezultatului ca efect: efectivitatea	60
2. Atingerea scopului: eficacitatea	60
3. Minimizarea mijlocului: economicitatea	61
4. Optimul eficacitate-economicitate: eficiența	62
5. Raționalitate și eficiență	63
Anexă generală 2. Inerție și capilaritate în economie	63
Rezonanță și inerțialitate	65
Hemeostază și inerțialitate	66
Afinitate și inerțialitate	66
Histerezis și inerțialitate	67
Autoorganizare și inerțialitate	67
Fiabilitate, redundanță și inerțialitate	68
Lag și inerțialitate	68

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Politica investițională și finanțarea protecției mediului în România

Coordonator: dr. Gabriela Cornelia Piciu

Colectiv de autori: dr. Gabriela Cornelia Piciu; Florin Răzvan Bălășescu; Cătălin Drăgoi

CUPRINS

Capitolul 1. Investiția de mediu – instrument pentru dezvoltarea economiei românești	1
Capitolul 2. Fundamentarea economico-ecologică a deciziilor de investiții de mediu	13
2.1. Stabilirea priorităților la nivel strategic	13
2.2. Stabilirea priorităților la nivelul proiectelor	15
2.3. Necesități naționale și transfrontaliere în stabilirea priorităților de investiții de mediu	20
2.4. Elaborarea unui program de investiții de mediu	25
2.5. Planificarea strategică a investițiilor de mediu	29
Capitolul 3. Politici investiționale în domeniul protecției mediului în România	33
3.1. Integrarea preocupărilor pentru mediu în politicile sectoriale	33
3.2. Evaluarea politicilor de mediu	36

3.3. Politici investiționale în contextul dezvoltării durabile a protecției mediului în România	39
3.3.1. Investiții străine directe orientate spre protecția mediului	40
3.3.2. Finanțarea transferului tehnologiilor de mediu în industrie	44
Capitolul 4. Finanțarea proiectelor în domeniul protecției mediului	49
4.1. Caracteristicile finanțării proiectelor de mediu	49
4.2. Definirea instrumentelor de finanțare și a corelării acestora cu obiectivele investițiilor de mediu	51
4.3. Evidențierea mecanismelor și montajelor de finanțare alternativă	56
4.3.1. Fonduri de post aderare ale Uniunii Europene	61
4.3.1.1. Mecanisme de implementare ale fondurilor structurale	63
4.3.1.2. Capacitatea de cofinanțare a proiectelor și programelor de mediu	64
4.3.2. Conversia datoriei externe în investiții de mediu	74
4.4. Propunere pentru un posibil model costuri-investiții de mediu	75
Bibliografie	79

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Programul:

Impactul schimbărilor climaterice asupra economiei și societății
Program prioritar al Academiei Române

Tema de cercetare:

Finanțarea firmelor în perspectiva asumării schimbărilor climaterice

Coordonator: dr. Mihail Dimitriu

Colectiv de autori: dr. Mihail Dimitriu; drd. Tudor Ciumara; drd. Nicoleta Mihăilă

Colaboratori externi: dr. Ioan Ciochină-Barbu; dr. Radu Tașcă; dr. Willi Păvăloaia;
dr. Constantin Cojocaru; dr. Gabriela-Daniela Bordeianu; dr. Florin
Radu; drd. Oana Grosu

CUPRINS

Introducere	1
Capitolul I. Schimbările climatice în reglementări juridice	2
1.1. Chestiuni preliminare. Despre dreptul mediului	2
1.2. Semnificația termenului „schimbări climatice”	4
1.3. Reglementarea schimbărilor climatice pe plan internațional	7
1.4. Protocolul de la Kyoto	10
1.5. Reglementarea juridică a schimbărilor climaterice în dreptul intern	12
1.6. Bibliografie	16

Capitolul II. Adaptarea strategiilor firmelor la schimbările mediului natural	17
2.1. Considerații teoretice	17
2.2. Atitudini în mediul de afaceri față de adaptarea strategiei la schimbările mediului natural	20
2.3. Posibilități de adaptare a strategiei la schimbările mediului natural	26
2.4. Implicații financiare ale procesului de adaptare a strategiei la schimbările mediului natural	34
2.5. Concluzii	36
2.6. Bibliografie	37
Capitolul III. Decizia financiară și impactul schimbărilor climaterice asupra nivelului resurselor financiare utilizate	38
3.1. Decizia financiară, șocurile climaterice și procesul de producție	38
3.1.1. Procesul de producție	38
3.1.2. Proiectarea financiară a activităților de producție	40
3.1.3. Deciziile financiare privind producția	44
3.1.4. Alte decizii financiare privind activitățile legate de producție	45
3.1.5. Planul de afaceri	45
3.2. Deciziile financiare privind activele corporale	47
3.2.1. Procesul de consum pentru activele corporale	47
3.2.2. Proiectarea financiară a investițiilor	48
3.2.3. Decizia financiară privind investițiile	55
3.2.4. Alte decizii financiare privind activele fixe	56
3.3. Deciziile financiare privind ciclul de exploatare	57
3.3.1. Procesul de consum pentru formarea activelor circulante necesare ciclului de exploatare	57
3.3.2. Proiectarea financiară a necesarului de active circulante	59
3.3.3. Decizia financiară privind finanțarea ciclului de exploatare	63
3.3.4. Gestionarea stocurilor	63

3.4. Deciziile financiare privind mediul înconjurător	65
3.4.1. Procesul de consum pentru formarea elementului mediul natural	65
3.4.2. Proiectarea financiară a activităților privind mediul natural	67
3.4.3. Decizia financiară privind mediul natural	68
3.5. Decizia de structurare a rezultatelor economice	69
3.5.1. Gestionarea creanțelor (clienților)	69
3.5.2. Decizia de structurare	70
3.6. Decizia de creditare pe termen scurt	72
3.6.1. Deficitul de resurse pe termen scurt în gestiunea financiară a firmei	72
3.6.2. Analiza managerială și economico-financiară a firmei solicitoare de credit pe termen scurt	73
3.6.3. Analiza efectivă a solicitării de credit	74
3.6.4. Adoptarea deciziei de creditare pe termen scurt	75
3.7. Decizia de creditare pe termen mediu și lung	76
3.7.1. Deficitul de resurse pe termen mediu și lung în gestiunea financiară a firmei	76
3.7.2. Analiza solicitantului și a cererii de credite pe termen mediu și lung	77
3.7.3. Decizia de creditare pe termen lung și fluxurile de fonduri determinate de aceasta	78
3.8. Proiectarea financiară a firmei	78
3.8.1. Motivația și scopul proiectării de tip financiar a firmei	78
3.8.2. Starea financiară inițială	79
3.8.3. Proiectul financiar al firmei	81
3.9. Concluzii	81
Capitolul IV. Indicatori de performanță economico-financiară și riscurile climaterice	84
4.1. Delimitări conceptuale privind performanța	84
4.1.1. Conceptul de performanță. Caracteristici. Tipologie	84

4.1.2. Eficiență vs eficacitate în performanță	88
4.1.3. Performanța financiară – formă particulară a performanței	91
4.2. Șocul climateric vs performanța agentului economic	92
4.3. Indicatori de performanță economico-financiară.	
Impactul șocurilor climaterice din perspectiva finanțării firmei	95
4.3.1. Conceptul de „măsurare” a performanței	95
4.3.2. Instrumente de măsurare a performanței	96
4.3.3. Gestionarea riscurilor climaterice.	
Adaptabilitatea agentului economic la schimbarea climaterică	101
4.3.4. Concluzii	105
4.4. Bibliografie	106
Studii de caz	107
1. Finanțarea și analiza poziției financiare a firmei	
în contextul schimbărilor climaterice	108
2. Adaptarea IMM-urilor românești la noul mediu de afaceri	125
Concluzii finale	131

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

*Evaluarea politicilor macroeconomice ale țărilor membre ale Uniunii Europene,
din punctul de vedere al proceselor de convergență necesare adoptării euro*

Coordonatori: dr. Napoleon Pop; drd. Iulia Lupu

Colectiv de autori: dr. Napoleon Pop; drd. Iulia Lupu; Silviu Ionașcu; Elena Ana Moș
neanu; drd. Camelia Milea; drd. Adina Criste; Alina Georgeta Glod

CUPRINS

1. Introducere	5
2. Analiza proceselor de convergență economică necesare adoptării euro în noile state membre	7
2.1. Considerații privind stadiul îndeplinirii criteriilor nominale de convergență în noile state membre în procesul de adoptare a monedei euro	7
2.1.1. Elemente determinante ale fenomenului inflaționist în noile state membre	9
2.1.2. Rata dobânzii pe termen lung potrivit criteriului de la Maastricht	16
2.1.3. Criteriul de convergență privind cursul de schimb	23
2.1.4. Considerații privind starea finanțelor publice în statele care se pregătesc să adere la zona euro	28
2.1.5. O abordare metodologică privind evaluarea calitativă a convergenței nominale în noile state membre	30

2.2. Evaluarea politicilor macroeconomice aplicate de noile state membre pentru realizarea criteriilor nominale de convergență și impactul acestor politici asupra economiei reale	38
2.2.1. Aspecte ale conducerii politicii monetare în vederea realizării criteriilor nominale de convergență	38
2.2.1.1. Strategia de țintire a cursului de schimb	39
2.2.1.2. Strategia de țintire a inflației	42
2.2.1.3. Slovacia – strategia mixtă de politică monetară	48
2.2.2. Evoluția contului curent și probleme legate de acesta în noile state membre	51
2.2.3. Impactul politicilor de realizare a criteriilor fiscale de convergență	59
2.2.3.1. Impactul asociat deficitului bugetar	59
2.2.3.2. Impactul asociat datoriei publice	61
2.2.3.3. Schimbări structurale în finanțele publice ale noilor state membre angajate în adoptarea monedei euro	62
2.2.4. Analiza evoluțiilor pieței muncii, a migrației forței de muncă și impactul politicilor ce le reglementează asupra economiei	66
2.2.4.1. Estonia, Letonia, Lituania, Bulgaria	67
2.2.4.2. Cehia, Polonia, România	73
2.2.4.3. Slovacia, Ungaria	79
2.3. Beneficiile și costurile adoptării euro în noile state membre. Instrumente pentru acoperirea costurilor adoptării euro	86
2.3.1. Beneficiile și costurile politicilor monetare de convergență	86
2.3.1.1. Ancorarea monedei naționale de euro (regimul de curs de schimb fix	87
2.3.1.2. Trecerea treptată la euro	91
2.3.1.3. Raportul beneficii-costuri și echilibrele multiple în ipoteza trecerii la euro	94
2.3.1.4. Ex post versus ex ante: paritatea în procesul de adoptare a monedei euro pentru zona II	99

2.3.1.5. Beneficiile și costurile țintirii inflației	103
2.3.1.6. Beneficiile și costurile mecanismului cursurilor de schimb valutar – MRS II	107
2.3.2. Beneficiile și costurile convergenței fiscale	111
2.3.2.1. Beneficiile convergenței fiscale	112
2.3.2.2. Costurile convergenței fiscale	113
2.3.3. Impactul politicilor de realizare a convergenței fiscale	114
2.3.3.1. Impactul asociat deficitelor bugetare	114
2.3.3.2. Impactul asociat datoriei publice	117
2.3.4. Instrumente pentru acoperirea costurilor adoptării euro	119
3. Aspecte economice înainte și după adoptarea euro în vechile state membre ale Uniunii Europene	122
3.1. Identificarea principalelor probleme privind adoptarea euro	122
3.2. Performanțe economice în zona euro după aproape 10 ani de la lansarea monedei unice europene	129
3.2.1. Principalele evoluții macroeconomice	129
3.2.2. Evoluția indicatorilor de convergență nominală în vechile state membre, după adoptarea euro	130
3.3. De ce Marea Britanie, Danemarca și Suedia nu adoptă euro?	138
4. Concluzii privind orientarea politicilor macroeconomice	145
Listă abrevieri	153
Listă grafice	154
Listă tabele	155
Bibliografie selectivă	156

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
„Costin C. Kirițescu”

CENTRUL DE CERCETĂRI FINANCIARE ȘI MONETARE

Tema de cercetare:

Creștinism și economie

Coordonator: dr. Aurel Octavian Berea

Colectiv de autori: dr. Aurel Octavian Berea; dr. Napoleon Pop; Florin Bălășescu;
dr. Mircea Ciumara; dr. Valeriu Ioan-Franc; dr. Mariana Stanciu;
dr. Mihaela Panamarenco

Colaboratori externi: prof. univ. dr. Dan Constantinescu; dr. Beatrice Jinescu

CUPRINS

O nouă lume a spiritualității

Partea I. Odiseea cosmosului – noua provocare pentru omenire	3
1. Corpul uman, diamant cu multiple fețe	3
A. Analiza dotării excepționale a corpului uman	3
B. Ascenderea la o dimensiune superioară	6
C. A pătrunde misterele invizibilului	7
D. Legătura dintre Terra și Astral	11
2. Mecanismul și simbolistica comunicării divine	16
3. Căi de ridicare a spiritualității prin accesul la Banca de Informații Cosmică și a civilizațiilor superioare	23

A. Banca Universală de Informații. Canale de transmitere	23
B. Șfinții și maeștrii spirituali, mesageri ai logosului divin	27
C. Calea laică a transmisiei mesajului divin	39
4. Viitorul, enigmă sau domeniu posibil a fi modelat prin spiritualitate	43
A. Conceptul de viitor	43
B. Profeția și trăsăturile ei	44
C. Organismul uman, retortă miraculoasă a profețiilor și a devenirii	47
D. Scenarii privind viitorul	48
E. Etape în evoluția spirituală a omenirii	50
5. O generație – tineretul universal – modelează configurația mileniului al III-lea	53
Partea a II-a. Minuni ale divinității	57
1. Biosfera sub semnul divinității	57
2. Creație și nașterea managementului	64
3. Babilonul credinței – ciocnirea religiilor și calea spre armonia acestora	69
A. Babilonul credinței	69
B. Ciocnirea religiilor	72
C. Calea spre armonia religiilor și a credințelor	75
4. Disputa finală: la judecată, terorismul	81
5. Sfinxul, simbol spiritual care deschide calea civilizației	84
Bibliografie selectivă	90